

Když se řekne masopust

Masopust, masopust, jen mě holka nevopust'

Ačkoliv si mnoho lidí myslí, že se jedná o církevní svátek, není to pravda. Do církevního kalendáře byl zapsaný s ohledem na to, že se jeho oslava odvíjí podle termínu Velikonoc.

První dochované zmínky o slavení „masopustu“ sahají do 13. století, ale odborníci se samozřejmě přiklání k tomu, že se podobné oslavy konaly už daleko dříve.

Všeobecně známé jsou hlavně tři poslední dny masopustu, v nichž masopustní veselí vrcholí. Dříve se do masopustních oslav řadil i tučný čtvrtek. Během něj se podávala vepřová pečeně se zelím, která se bohatě zapíjela pivem. Člověk měl spořádat tolik tučného, kolik snesl. Takové hodování mělo zajistit sílu po celý nadcházející rok. Dnes se povětšinou slaví již zmíněné tři dny – **masopustní neděle, pondělí a úterý.**

Od neděle do úterý

Neděle by mohla mít přívlastek taneční. Po obědě se totiž začalo hrát na návsi. Hudebníci lákali všechny do hospody, kde se vyhrávalo a tančilo klidně až do rána. **V pondělí se v zábavě pokračovalo,** ačkoliv v mnoha vsích se jednalo výhradně o mužský bál určený pouze pro manžele. **Veselí gradovalo masopustním úterým, které je známé hlavně pro svou přehlídku maškar.**

V průvodu hrála hudba a chodilo se od stavení ke stavení, kde se pokračovalo v hodování. Kromě zpěvu, tance a vyvádění veselých kousků se masopustní průvod neobešel i bez různých naschválů. **Mazání sazemi, vykrádání vajec nebo roznášení slámy po stavení nebyly ničím výjimečným.**

Pokud se chtěla hospodyně vyhnout podobnému řádění, musela průvod uplatit, nejčastěji koblihou smaženou na sádle či domácí pálenkou. Maškary se ale odměňovaly i vejci, uzeným masem nebo zlaťáky!

Za jakou jdeš masku?

Průvody masek se lišily kraj od kraje a v zásadě neměly žádná závazná pravidla. Ačkoliv pár výjimek by se našlo.

Původně se například do průvodu nesměly zapojovat ženy, bylo jim také zakázáno převlékat se do masek. Masky Turka či Laufra byly určeny pouze svobodným mužům. Obvykle nesměli chybět kominíci jako symbol vymetání všech lidských nešvarů, svatebčané a pohřební průvod zobrazující koloběh života a smrti. V čele průvodu chodila maska klibny (kobyly), kterou se maškary snažily v jednotlivých chalupách prodat. Všude dostaly jen pár drobných a k „poražení“ kobyly došlo teprve před hospodou.

Jistou tradicí byl také medvěd s medvěďárem. Tanec s medvědem musela podstoupit každá hospodyně, navíc se prý měla snažit při tančení vyskočit co nejvýše, to aby jí vyrostl vysoký len či konopí. Poplácávání hospodyně, vyválení ve sněhu i symbolické polibky tohoto chlupáče pak měly zaručit plodnost!

Tohle veselí pokračovalo zábavou v hospodě, kde se tančilo, pilo a hodovalo přesně do půlnoci kdy se pohřbila basa jako symbol ukončení masopustního veselí a nástupu postního období a příprav na Velikonoce. Škaredou středou pak nastalo čtyřicet dní bez tanečních a hudebních veselí.

Zapsané dědictví

Oslavy masopustu se dostaly i na seznam kulturního dědictví UNESCO a naštěstí se nezdá, že by v moderní době upadaly v zapomnění.

Jejich duch se však mění. Nezažíváme totiž to, co naši předkové. Nemusíme si lámat hlavu s nedostatkem potravin v zimních měsících a sezónnost v jídelníčku nám, pravda, mnoho neříká. **O to víc bychom se ale v tomto čase měli zastavit a využít postní období k tomu, abychom své leckdy nezdravé zvyklosti zkusili proměnit. A hlavně nekrmili pouze své tělo, ale i svou duši.**